

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/360/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2211220141
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2211220141.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, proti žalovanej: Q. Z., nar.XX.XX.XXXX, bytom K., Z. XXX, o zaplatenie 618,67 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 9C/23/2012-32 zo dňa 15. mája 2012 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti ako aj v časti trov konania z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 33,19 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024% denne zo sumy 33,19 eura od 12.05.2010 až do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, o zvyšku žalobu zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 52 ods. 1, § 54 ods. 1, § 517 ods. 2, § 879j OZ.

V danom prípade mal súd prvého stupňa jednoznačne preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 5203124065 zo dňa 26.03.2002, žalovanej bol poskytnutý revolvingový úver vo výške 30.000,- Sk (995,82 eura), zmluva neobsahuje výšku RPMN, nebol stanovený dátum prvej splátky a súd postrádal aj dátum poslednej splátky. Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje dohodu o sankcii pre prípad porušenia zmluvy. Všeobecné podmienky spoločnosti žalobcu, ktoré sú nečitateľné a na predtlačí vopred pripravené, sú bez podpisu a bez dátumu. Z obsahu splátkového kalendára súd zistil, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 995,82 eura. Podľa mesačných splátok aj so započítanými zmluvnými pokutami, úrokom z úveru a poplatkov má uhradiť ešte 618,67 eura. Vzhľadom na to, že zmluvné pokuty, poplatok, úrok z úveru, neboli dohodnuté, a ktoré predstavujú spolu sumu 585,48 eura, tieto súd žalobcovi nepriznal. Vzhľadom na to je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi sumu 33,19 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024% denne zo sumy 33,19 eura od 12.05.2010 až do zaplatenia. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, nakoľko žalobca bol len čiastočne úspešný. Preto súd rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Žalovanú nezaviazal na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu(zrejme súdny poplatok zaplatený žalobcom), nakoľko podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a v neskoršom platnom znení je oslobodená od platenia súdnych poplatkov a preddavkov vzhľadom na to, že vystupuje v konaní ako spotrebiteľ, fyzická osoba.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovie a žalovanú zaviazže na náhradu trov konania. Nestotožnil sa s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa. Poukázal na charakter revolvingového úveru, ktorý je dlhodobým, opakovateľným a obnoviteľným úverom, preto žalobca ani žalovaná nemôžu vedieť a pri uzatváraní zmluvy ani nevedia určiť, kedy a koľko bude z úveru čerpané, preto nie je možné stanoviť výšku poskytnutého úveru, a preto sa pri takomto type úveru stanovuje len výška úverového

rámca, ktorá bola v tomto konkrétnom prípade 30.000,- Sk. Výšku splátok úveru pritom upravuje bod 27 zmluvy a to na 1.200,- Sk. Rovnako vzhľadom na typ úveru, nie je možné stanoviť počet splátok, pretože ide o automaticky obnovovaný úver. Takisto nie je možné stanoviť dátum prvej a poslednej splátky. Termín splatnosti mesačnej splátky bol dohodnutý v bode 32 zmluvy, vždy k 20. dňu v mesiaci. Pokiaľ ide o úroky a poplatky, v úverových zmluvných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, bolo v Hlave 6, § 1 dohodnuté, že v jednotlivých splátkach sú zahrnuté zmluvne dohodnuté úroky a príslušná časť úverovej istiny. V Hlave 6, § 7 je upravená povinnosť odporcu platiť poplatky za poskytované služby. Špecifikácia poplatkov a výška úrokovej sadzby bola konkrétne stanovená v Sadzobníku poplatkov, ktorý bol súčasťou metodického príručky, ktorá bola prílohou úverovej zmluvy. Žalovaná podpisom zmluvy a úverových zmluvných podmienok potvrdila, že bola s nimi oboznámená, ako i s metodickou príručkou, ktorej súčasťou bol sadzobník poplatkov. Výšku RPMN nie je možné pri revolvingovom úvere určiť, pretože úver sa čerpá a dopĺňa a tak sa menia aj údaje relevantné pre výpočet RPMN. Poukázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/95/2010, podľa ktorého keďže predmetná vec sa týka revolvingového úveru a RPMN nie je dobre možné stanoviť, nebolo možné stotožniť sa s prvostupňovým súdom, že pre neuvedenie RPMN je úver podľa § 4 zákona bez úrokov bez poplatkov. Sankcie pre prípad porušenia povinností z úverovej zmluvy boli dojednané v Hlave 9, § 2 úverových podmienok, kde je uvedené, že v prípade oneskorenia s úhradou splátky úveru, či jej časti dlhšie ako 7 dní je klient povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky, s ktorej úhradou je v oneskorení. Žalobca zdôraznil, že dojednania, ktoré sú uvedené v úverových zmluvných podmienkach, sú platnými a rovnocennými dojednaniami s ostatnými zmluvnými dojednaniami a majú rovnakú právnu moc a váhu ako majú dojednania na ľavej strane úverovej zmluvy. S úverovými zmluvnými podmienkami bol odporca riadne oboznámený, čo potvrdil svojim podpisom. Pokiaľ ide o písomnú formu úverovej zmluvy, žiadny právny predpis nestanovuje, kde má byť na listine, zachycujúcej písomný prejav vôle, umiestnený podpis. Súčasťou písomne uzavretej zmluvy sa stávajú aj tie listiny, ktoré sú označené v rámci zmluvných dojednaní za súčasť zmluvného textu, hoci neboli podpísané. V závere zdôraznil, že ochrana spotrebiteľa má svoje hranice a v žiadnom prípade ju nie je možné posudzovať ako obranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 23 Cdo/1201/2009).

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila, samostatný odvolací návrh nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou - podal ho účastník konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), a to v zákonom stanovenej lehote - včas (§ 204 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je vecne správne. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.).

Predmetom konania na súde prvého stupňa boli nároky žalobcu z úverovej zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru a vydaní a používaní platobnej karty YES uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou. Vzhľadom na žalobcom podané odvolanie proti zamietajúcej časti prvostupňového rozsudku, predmetom odvolacieho konania sú len žalobcom uplatnené nároky, ktoré súd prvého stupňa zamietol a to úroky, poplatky za vedenie účtu a za výbery z bankomatu a zmluvná pokuta.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom; alebo ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). Odňatie možnosti konať pred súdom je relevantné vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi) a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania, a tiež pri rozhodovaní.

Odôvodnenie rozhodnutia má vysvetľujúcu povahu vo vzťahu k výroku rozhodnutia. Kým vo výroku musí byť stručne a jasne formulované rozhodnutie súdu o predmete občianskeho súdneho konania, aby výrok mohol byť vykonateľný, v odôvodnení má súd možnosť a zároveň aj povinnosť vysvetliť výrok, teda zdôvodniť prečo rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti, objasniť myšlienkové postupy súdu pri rozhodovaní danej veci a vyložiť pravdivosť, zákonnosť a spravodlivosť tohto záverečného úsudku súdu. Táto časť rozhodnutia je veľmi významná z hľadiska presvedčivosti, logickej konzistentnosti a preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia. V prípade, ak odôvodnenie nemá všetky náležitosti vyžadované zákonom, nemôže odôvodnenie plniť funkciu presvedčivosti a takisto rozhodnutie nie je preskúmateľné. Porušením práva účastníka na riadne odôvodnenie rozsudku sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia opravného prostriedku a teda sa mu odníma možnosť konať pred súdom.

Nesprávne právne posúdenie znamená, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, a preto nevykonal dôkazy, ktoré boli navrhované. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov nedostatočne zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, čím sa toto rozhodnutie stalo nepreskúmateľným.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva len to, že žalovanej bol žalobcom poskytnutý revolvingový úver vo výške 995,82 eura, ktorý sa žalovaná zaviazala platiť v mesačných splátkach po 39,83 eura. Súd prvého stupňa zamietnutie časti nároku žalobcu odôvodnil tým, že zmluvné pokuty, poplatok, úrok z úveru, neboli dohodnuté, úverové podmienky nie sú podpísané, preto tieto nepriznal. Žalobcovi tiež vytkol, že zmluva neobsahuje výšku RPMN. Nebol stanovený dátum prvej splátky a súd postrádal aj dátum poslednej splátky. Z tohto dôvodu priznal žalobcovi len zvyšnú časť ním požadovanej istiny a príslušné úroky z omeškania.

Z predloženého spisového materiálu však vyplývajú iné zistenia. V prvom rade súdom prvého stupňa uvádzaná suma 995,82 eura je len úverovým rámcom revolvingového úveru. Podstatou revolvingového úveru je, že klient čerpá finančné prostriedky opakovane prostredníctvom úverovej karty, na ktorej má dohodnutý určitý finančný limit (úverový rámec). Každým nákupom alebo výberom sa táto suma znižuje, každou splátkou klienta sa naopak prostriedky na nákup ďalšieho tovaru na úver zvyšujú. Zo splátkového kalendára predloženého žalobcom ako veriteľom vyplýva, že celková výška úveru, ktorý žalovaná čerpala formou opakovaných výberov z bankomatu alebo platieb kartou, je 2.018,09 eura. Rovnako nesprávne súd prvého stupňa uviedol, že úverové podmienky neboli podpísané. Úverové podmienky založené v predmetnom spise sú podpísané žalovanou. Vzhľadom na tieto absolútne nesprávne skutkové zistenia, ktoré súvisia s prejednávanou vecou, sa napadnutý rozsudok javí zmätočný a nepreskúmateľný.

Ohľadom žalobcom v odvolaní uvedeného argumentu, že predmetný úver je úverom revolvingovým, pri ktorom nie je možné stanoviť RPMN, je potrebné podotknúť, že súd prvého stupňa síce vytkol žalobcovi, že zmluva RPMN neobsahuje, avšak nepovažoval úver za bezúročný a bez poplatkov, teda na konečné rozhodnutie nemala táto skutočnosť vplyv. Napriek tomu odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že pri revolvingovom úvere nie je možné v zmluve RPMN uviesť, čo potvrdil aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 9Co/95/2010. Z tohto rozhodnutia, (ako aj z charakteru samotného revolvingového úveru) vyplýva, že revolvingový úver je typický tým, že veriteľ ho dopĺňa a úverový vzťah tak môže fungovať neurčitú dobu. Dlžník stále platí, pretože veriteľ mu stále dopĺňa úver a časť splátky sa používa na splatenie poskytnutých úverových prostriedkov a časť na odplatu. Na začiatku revolvingového vzťahu sa údaj o RPMN určiť ako tak dá, pretože výška úveru, úroky, poplatky a obdobie úverového vzťahu vychádzajúce z počtu splátok sú zistiteľné. To však už dobre možné nie je v priebehu revolvingu, pretože sa úver čerpá a dopĺňa a tak sa menia údaje relevantné pre výpočet RPMN. Uzavrel, že keďže predmetná vec sa týka revolvingového úveru a RPMN nie je dobre možné stanoviť, nebolo možné stotožniť sa s prvostupňovým súdom, že pre neuvedenie RPMN je úver podľa § 4 zákona bez

úrokov a bez poplatkov. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom uvedeným v tomto rozhodnutí, že neuvedenie RPMN v zmluve o revolvingovom úvere vzhľadom na charakter revolvingového úveru nemôže mať za následok, že úver bude bezúročný a bez poplatkov, ale zastáva názor, že by bolo od veriteľa minimálne korektné uviesť v zmluve o revolvingovom úvere aspoň „vzorovú“ RPMN, ktorá by bola vypočítaná podľa konkrétnych uvedených podmienok, aby spotrebiteľ aspoň orientačne vedel porovnať tento produkt s inými produktmi na trhu.

Ustanovenie § 4 zákona 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch stanovuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu a taxatívne stanovuje, aké náležitosti musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať. Absencia niektorých týchto náležitostí (napr. výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; RPMN) nespôsobuje neplatnosť predmetnej zmluvy, ak už bol poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo ak bol dodaný tovar alebo poskytnutá služba, a to z dôvodu ochrany spotrebiteľa. Sankcia neplatnosti by totiž neprimerane tvrdo dopadala na spotrebiteľa, ktorý by tým stratil výhodu splátok, a mohol by sa tak dostať do ťažko riešiteľnej situácie, pretože spravidla finančné prostriedky z úveru už použil a nemá možnosť ich bezprostredne splatiť v celej výške. Zákon o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy namiesto sankcie neplatnosti sankcionoval veriteľa tým, že od spotrebiteľa nemôže požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch). Tieto údaje musí obsahovať priamo zmluva o spotrebiteľskom úvere, a to už v okamihu jej uzatvárania, pričom majú byť uvedené zrozumiteľne a dostatočne veľkým písmom. Hoci zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 4 ods. 2 výslovne uvedenie ročnej úrokovej sadzby neuvádza, tento údaj treba považovať za podstatnú náležitosť úverovej zmluvy v zmysle uvádzacej vety ustanovenia § 4 ods. 2 tohto zákona v spojení a § 497 ods. 1 Obchodného zákonníka a zároveň ho požaduje aj ustanovenie § 4 ods. 5 cit. zákona. Skutočnosť, že ide o revolvingový úver nie je dôvodom, aby v úverovej zmluve nebola uvedená úroková sadzba a poplatky spojené s poskytnutím úveru.

Súd prvého stupňa určil výšku sumy, ktorú žalovaná ešte dlží žalobcovi tak, že podľa mesačných splátok aj so započítanými zmluvnými pokutami, úrokom z úveru a poplatkami má žalovaná uhradiť ešte 618,67 eura, avšak zmluvné pokuty, poplatok, úrok z úveru, neboli dohodnuté, a predstavujú spolu sumu 585,48 eura, preto je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi ešte sumu 33,19 eura s príslušným úrokom z omeškania. Tento záver súdu prvého stupňa si však vnútorne odporuje, pretože keď na jednej strane konštatuje, že zmluvné pokuty, poplatok, úrok z úveru neboli platne dojednané, a preto ich súd nepriznal, na druhej strane nemohol (nemal) na žalovanou zaplatené mesačné splátky započítavať zmluvné pokuty, poplatky a úroky (aj keď ich v konečnom dôsledku nepriznal, s takouto povinnosťou žalovanej zaplatiť ich uvažoval, inak by žalobu zamietol ako celok). Ak by súd prvého stupňa podrobne preskúmal splátkový kalendár a neobmedzil sa len na údaje uvedené v žalobe, zistil by, že tento obsahuje podrobný rozpis žalovanou čerpaných čiastkových súm tvoriacich revolvingový úver, ako aj žalovanou uhrádzaných splátok. Z tohto podrobného rozpisu vyplýva, že žalovaná čerpala od žalobcu úver v celkovej výške 2.018,09 eura (tvorený jednotlivými platbami vykonanými kartou a výbermi z bankomatov), potom spočítanie jednotlivých splátok úveru uvedených v splátkovom kalendári ako úhrada klienta vyústilo do zistenia, že žalovaná zaplatila žalobcovi celkovo 3.769,18 eura. Žalovaná teda žalobcovi zaplatila viac, ako je suma žalobcom poskytnutého úveru. Žalobca žiadal o zaplatenie istiny ešte vo výške 33,19 eura (okrem úrokov a ďalších poplatkov), nakoľko splátky žalovanej boli v priebehu trvania úveru započítavané na úhradu úrokov, úhradu poplatku za výber z bankomatov, úhradu zmluvných pokút, úhradu sankčných úrokov a mesačného poplatku za vedenie účtu. Ak by však súd prvého stupňa opätovne dospel k záveru, že úroky a poplatky neboli platne dojednané, nebolo by ich možné započítavať na jednotlivé žalovanou uhradené splátky.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody a odvolanie žalobcu v napadnutej zamietajúcej časti vec je potrebné zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie a rozhodnutie, pretože ak by takéto rozhodnutie uskutočnil odvolací súd, proti ktorého rozhodnutiu už odvolanie nie je prípustné, odňal by účastníkom konania možnosť využiť riadny opravný prostriedok, ktorým by mohli polemizovať so závermi súdu, čím by porušil zásadu dvojinstančnosti.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa opätovne preskúma úverovú zmluvu, úverové podmienky a ďalšie žalobcom predložené dokumenty, pričom si ustáli, či boli platne dojednané žalobcom uplatnené úroky a ďalšie poplatky, ako aj zmluvná pokuta a posúdi, či a akú sumu má vlastne žalovaná žalobcovi ešte uhradiť.

Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa, avšak vzhľadom na viazanosť rozsahom a dôvodmi odvolania len v napadnutej zamietajúcej časti a to v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) ako aj h) OSP a vec mu vrátil v tejto časti na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa vec opätovne posúdi a následne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 OSP náležite odôvodní.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa opätovne rozhodne o trovách prvostupňového a odvolacieho konania v zmysle ustanovenia § 224 ods. 3 OSP, pričom neopomenie, že súdny poplatok zaplatený žalobcom za žalobu je súčasťou jeho trov a preto ich nepriznanie žalobcovi nemožno odôvodniť oslobodením spotrebiteľa od súdnych poplatkov, pretože poplatníkom bol žalobca, nie spotrebiteľ.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.